

DEMOKRACIJA

Leto XVII. - Štev. 3

Trst - Gorica, 1. februarja 1963

Za zunanjo značajnostjo se
večkrat skriva slabotna in omah-
ljiva duša.

SONJA JOSEPH

Izhaja 1. in 15. v mesecu

Končno... atomsko premirje?

V Washingtonu so se pričeli razgovori med Sovjeti, Američani in Britanci za prepopoved jedrskih poskusov. Hruščov je pripravljen dovoliti tri letna nadzorstva v Sovjetski zvezzi, medtem ko bi Američani žeeli vsaj osem do deset letnih nadzorov.

Morda bo tokrat le prišlo do toliko pričakanega premirja med atomskimi velesilami. Razgovor med tremi, ki so se pričeli pred dobrim tednom v Washingtonu poteka v mirem ozračju. Vendar pa zaradi tega še nikakor ne bi mogli reči, da bo prišlo do konkretnih rezultatov, saj smo po letih stotin in stotin zasedanj, deštin in desetnatačno preštudiranih načrtov, navajeni na neuspehe pri tovrstnih poganjajih. Bilo je le mnogo govorjenja, zatrjevanja z ene in druge strani, prepričevanja, da so edinole načrti te ali one pravilni. Takšno je bilo ozračje na razgovorih od avgusta 1961, ko je Sovjetska zvezda svojevoljno prekinila atomsko premirje in s tem postavila v nevarnost ves svet.

Toda zdaj se je ozračje spremenilo. Zapatiti je dobro voljo na obeh straneh, kajtako Američani kot Sovjeti želijo uresničiti atomsko premirje. Ne da bi se ustavljali pri zgodbom pogajanja, je potrebno omeniti, da so se atomske velesile pričele sestajati 31. oktobra 1958, medtem ko je vstopilo veljavno tisto premirje. Vse tri atomske velesile so se odpovedale, vsaka zase nadaljevanju jedrskih poskusov. Največjo zaprove pri pogovorih je predstavljajo vprašanje kontrole. Kot znano so zahodnjaki vztrajali pri nadzorovanem premirju, medtem ko kontroli niso hotele Sovjeti ničesar slišati, ker so bili mnenja da je kontrola zgolj preteža zahodnjakov, da bi lahko svobodno voluhuni.

Medtem ko so se politiki prepričali o tem vprašanju, pa se je znanstvenikom posrečilo, da so izumili instrumente, s katerimi je mogoče na daljavo zaznati jedrske poskuse v ozračju, stratosferi in pod morjem. Ostalo je samo vprašanje podzemeljskih razstrelitev, ki jih zaenkrat še ni moč jasno ločiti od naravnih pojavov kot so potresi, izbruh vulkanov in podobno. Diplomati so se torej prepričali samo o vprašanju kontrole podzemeljskih atomskih razstrelitev.

Pretelki dogodki nam kažejo, da se politikom ni posrečilo, da bi uspešno zaključili pogajanja. Kot smo dejali so Sovjeti poleti 1961 obnovili jedrske poskuse. To se je zgodilo kmalu za vzpostavitev berlinske sramotne zidu. Bilo je torej

v času, ko je Hruščev hotel s silo spraviti zahodnjake na kolena. Toda minilo je eno leto in rešitvijo kubanskega vprašanja, se je spremnila tudi kremeljska politika. Kennedy in Hruščev sta razumela, da je prav od njiju odvisno ali bo prišlo do atomskega spopada, ali pa bo moč ohraniti mir na svetu. Iz tega novega vidika izhaja želja, da bi prišlo do podpisa atomskega premirja. Pogovori in pisma, ki sta si jih izmenjala Hruščev in Kennedy od 19. decembra do 7. januarja so pripravili pot sestanku med predstavniki Amerike in Sovjetske zvezde, ki je bila pod pokroviteljstvom Organizacije združenih narodov pred štirinajstimi dnevi, Velika Britanija je tedaj izjavila, da se bo udeležila razgovorov le v trenutku, če bi se izkazalo, da je možen uspeh. Tudi iz tega dejstva si lahko razlagamo, da je možen sporazum.

Hruščev je izjavil, da je pripravljen sprejeti tudi nadzorovanato atomsko premirje. S tem so Sovjeti odpovedali vtrajanje na stališče, da se mora vsaka država zase obvezati, da ne bo delala poskusov. Kremeljski voditelji predlagajo po tri nadzorstva na leto na sovjetskem ozemlju. Izjava pravi: »Sovjetska zvezda je pripravljena sprejeti nadzorstvo tudi v slučaju, če bi prevoz naprav zahteval prisotnost tujega personala. Jasno pa je, da se bo Sovjetska zvezda zavarovala pred vsemi poskusi, da bi bilo potovanje teh-

nikov izkorabljeni v vojne namene. Nadalje pa je Hruščev predlagal, da bi kontrolne postaje zgradili na treh točkah in sicer: na področju Osrednje Azije, na področju Altaja in na sovjetskem daljnem vzhodu.

Važno je, da je Hruščev popustil v principu, saj v praksi se vedno ostajajo nezačenjena vprašanja. Američani zahtevajo večje število nadzorov, toda tu je možen kompromis. Treba pa se bo tudi posmeniti o načinu kontrole in o vrsti tehničnih vprašanj. Vendar pa je jasno, da se bodo tehniki laže sporazumeli, kot bi se politiki.

Poleg tega pa ne smemo pozabiti, da Hruščeva silijo resni razlogi, da se sporazum čim prej sklene. Sovjeti imajo za hrbitom nevarne Kitajce, ki iz dneva v dan lahko sporocijo, da so razstrellili svojo prvo atomsko bombo. Toda tudi Američani imajo s svoje strani resne skrbi. Rešiti morajo krizo, ki je zajela atlantsko zvezo. Kriza pa se je zacetela z zahtevo Francije, ki si hoče na vsak način ustvariti lastno atomsko moč.

Razumljivo je torej, da se Sovjeti in Američani strinjajo, da je treba sporazum o prekiniti jedrskih poskusov čimprej skleniti. S tem pa vsekakor delujeta v korist celotnega sveta. Bilo bi zares ne pomljivo, če bi prišlo do atomskega spopada in do popolnega razdejanja samo zaradi enega nadzorstva več ali manj.

PARIZ - BONN - BRUSELI

Zaključilo se je potovanje nemškega kanclerja Adenauerja v Parizu. Napovedani sestanek z De Gaulem je potrdil francoško-nemško prijateljstvo. Ce je francoski general lahko govoril s svojim nemškim kolegom prosti, ne oziraje se na mnoge parlamenta, v katerem ima večino, se je moral Adenauer poslužiti vseh svojih diplomatskih sposobnosti, da bi bil volk sit in koza cela. V nemškem parlamentu nasprotuje kanclerjevi notranji in zunanjji politiki večina poslavcev, celo v sami krščansko demokratski stranki so mnogi nasprotnega mnenja. Kanclerjeva opozicija namreč zahteva, da se Nemčija jasno izreče za britanski vstop v Skupno evropsko politiko in da zagovarja Kennedyjev načrt za atomsko oborožitev atlantske zveze. Adenauer se dobro zaveda, da so njegovemu vladanju šteti dnevi, kljub temu pa se pri pogovorih s francoskim generalom ni mogel odpovedati principom, ki sta jih stara evropska državnika skupno zagovarjala.

Poglejmo si najvažnejše točke sporazuma, ki sta ga oba državnika podpisala.

V DIPLOMATSKEM POGLEDU PREDVIDEVA SPORAZUM NASLEDNJE:

1) Obe vladi se bosta posvetovali o vsakršen važnem vprašanju, da bosta zavzeli isto stališče. Ta vprašanja obravnavajo probleme Skupnega evropskega tržišča, evropske politike, atlantske obrambe in organizacije in perečini vprašanj odnosov med Vzhodom in Zapadom.

2) Povečanje sodelovanja med obema državama na področju informacij.

3) Večje sodelovanje na ekonomskem področju.

OBRAMBNA VPRASANJA:

1) Izmenjava strateških in taktičnih doganj v ustanovitev francosko-nemških ustanov za raziskovanje.

2) Zamenjava vojaškega personala in skupno vojaško delo.

VZGOJNA IN KULTURNATA VPRASANJA:

1) Povečanje študija francoščine v nemških in nemščini v francoskih šolah.

2) Izenačenje študijskega roka in učnega načrta, da bodo v doglednem času lahko parificirali nemške in francoske šole in vseuečilišča.

3) Sodelovanje pri znanstvenih raziskovanjih.

4) Ustanovitev representančnega organizma, ki bo skrbel za izmenjavo mladinc.

Sporazum bosta moralna tako francoski kot nemški parlament ratificirati. Razum-

nikov izkorabljeni v vojne namene.

Nedeljski »Primorski dnevnik je pod

gornjim naslovom odgovoril na naš zadnji

uvodnik, v katerem smo se dotaknili vprašanja slovenskih kulturnih domov, izdajanja »Informacijskega biltena Slovencev v Italiji, Slovenskega gledališča v Trstu in končno sploh vseh institucij, ki bi po

svoji naravi in stremljene morale biti skupne vsej tukajšnji slovenski manjšini.

Nedeljski »Primorski dnevnik je pod

gornjim naslovom odgovoril na naš zadnji

uvodnik, v katerem smo se dotaknili vprašanja slovenskih kulturnih domov, izdajanja »Informacijskega biltena Slovencev v Italiji, Slovenskega gledališča v Trstu in končno sploh vseh institucij, ki bi po

svoji naravi in stremljene morale biti skupne vsej tukajšnji slovenski manjšini.

Nedeljski »Primorski dnevnik je pod

gornjim naslovom odgovoril na naš zadnji

uvodnik, v katerem smo se dotaknili vprašanja slovenskih kulturnih domov, izdajanja »Informacijskega biltena Slovencev v Italiji, Slovenskega gledališča v Trstu in končno sploh vseh institucij, ki bi po

svoji naravi in stremljene morale biti skupne vsej tukajšnji slovenski manjšini.

Nedeljski »Primorski dnevnik je pod

gornjim naslovom odgovoril na naš zadnji

uvodnik, v katerem smo se dotaknili vprašanja slovenskih kulturnih domov, izdajanja »Informacijskega biltena Slovencev v Italiji, Slovenskega gledališča v Trstu in končno sploh vseh institucij, ki bi po

svoji naravi in stremljene morale biti skupne vsej tukajšnji slovenski manjšini.

Nedeljski »Primorski dnevnik je pod

gornjim naslovom odgovoril na naš zadnji

uvodnik, v katerem smo se dotaknili vprašanja slovenskih kulturnih domov, izdajanja »Informacijskega biltena Slovencev v Italiji, Slovenskega gledališča v Trstu in končno sploh vseh institucij, ki bi po

svoji naravi in stremljene morale biti skupne vsej tukajšnji slovenski manjšini.

Nedeljski »Primorski dnevnik je pod

gornjim naslovom odgovoril na naš zadnji

uvodnik, v katerem smo se dotaknili vprašanja slovenskih kulturnih domov, izdajanja »Informacijskega biltena Slovencev v Italiji, Slovenskega gledališča v Trstu in končno sploh vseh institucij, ki bi po

svoji naravi in stremljene morale biti skupne vsej tukajšnji slovenski manjšini.

Nedeljski »Primorski dnevnik je pod

gornjim naslovom odgovoril na naš zadnji

uvodnik, v katerem smo se dotaknili vprašanja slovenskih kulturnih domov, izdajanja »Informacijskega biltena Slovencev v Italiji, Slovenskega gledališča v Trstu in končno sploh vseh institucij, ki bi po

svoji naravi in stremljene morale biti skupne vsej tukajšnji slovenski manjšini.

Nedeljski »Primorski dnevnik je pod

gornjim naslovom odgovoril na naš zadnji

uvodnik, v katerem smo se dotaknili vprašanja slovenskih kulturnih domov, izdajanja »Informacijskega biltena Slovencev v Italiji, Slovenskega gledališča v Trstu in končno sploh vseh institucij, ki bi po

svoji naravi in stremljene morale biti skupne vsej tukajšnji slovenski manjšini.

Nedeljski »Primorski dnevnik je pod

gornjim naslovom odgovoril na naš zadnji

uvodnik, v katerem smo se dotaknili vprašanja slovenskih kulturnih domov, izdajanja »Informacijskega biltena Slovencev v Italiji, Slovenskega gledališča v Trstu in končno sploh vseh institucij, ki bi po

svoji naravi in stremljene morale biti skupne vsej tukajšnji slovenski manjšini.

Nedeljski »Primorski dnevnik je pod

gornjim naslovom odgovoril na naš zadnji

uvodnik, v katerem smo se dotaknili vprašanja slovenskih kulturnih domov, izdajanja »Informacijskega biltena Slovencev v Italiji, Slovenskega gledališča v Trstu in končno sploh vseh institucij, ki bi po

svoji naravi in stremljene morale biti skupne vsej tukajšnji slovenski manjšini.

Nedeljski »Primorski dnevnik je pod

gornjim naslovom odgovoril na naš zadnji

uvodnik, v katerem smo se dotaknili vprašanja slovenskih kulturnih domov, izdajanja »Informacijskega biltena Slovencev v Italiji, Slovenskega gledališča v Trstu in končno sploh vseh institucij, ki bi po

svoji naravi in stremljene morale biti skupne vsej tukajšnji slovenski manjšini.

Nedeljski »Primorski dnevnik je pod

gornjim naslovom odgovoril na naš zadnji

uvodnik, v katerem smo se dotaknili vprašanja slovenskih kulturnih domov, izdajanja »Informacijskega biltena Slovencev v Italiji, Slovenskega gledališča v Trstu in končno sploh vseh institucij, ki bi po

svoji naravi in stremljene morale biti skupne vsej tukajšnji slovenski manjšini.

Nedeljski »Primorski dnevnik je pod

gornjim naslovom odgovoril na naš zadnji

uvodnik, v katerem smo se dotaknili vprašanja slovenskih kulturnih domov, izdajanja »Informacijskega biltena Slovencev v Italiji, Slovenskega gledališča v Trstu in končno sploh vseh institucij, ki bi po

svoji naravi in stremljene morale biti skupne vsej tukajšnji slovenski manjšini.

Nedeljski »Primorski dnevnik je pod

Resnica in legenda o oklepnič „Potemkin“

Izšla je zanimiva knjiga angleškega zgodovinarja Richarda Hougha z naslovom „Resnica na zgodba upora na oklepnič „Potemkin“. S tem delom je avtor prikazal jasno mejo do kod sega resnica in od kod pričenja legenda, ki jo je izdelala sovjetska propaganda

V popoldanskih urah 27. junija 1905 se je moštvo oklepnič „Potemkin“, ki je bila zasidrana v pristanišču Odese, skupno z nekaterimi predstavniki socialdemokratske stranke uprla. Na svojem pohodu so pobili ali pozarali častnike in se polstali oklepnič. Do 8. julija so mornarji, ki so izvolili neke vrste »ljudski odpor«, držali v šahu carske sile in sodelovali z delavci, ki so se uprli v mestu samem. Enajst dni so mornarji predstavljali tako nevarnost, da so o problemu moralni goroviti in debatirati sam ruski car in njegovi svetovalci.

Ko pa so mornarji ostali brez živeža in premoga in so na lastne oči videli, da je propadel delavski odpor, so sprejeti ponudbo romunskega kralja Karla I. in odpovedali proti Kostanzi. Tu so se vdali tamkajšnjim oblastem in potopili v pristanišču Kostanze svojo ladjo. Podvig mornarjev je imel v svetu velikanski odmev. Vlade na Dunaju, v Londonu in Parizu so spoznale, da se šibi moč ruskega cara. Kdor pa je postavil upor mornarjev v svezo s porazom ruske mornarice v vojni proti Japonski, je lahko takoj spoznal, da so carju in njegovim vladim štetni dnevi.

Politična emigracija ki je živila v raznih evropskih državah pa je spoznala, da je napolčil ugodni trenutek za upor proti osrednjim moskovskim vladam. Vendar je samo enajst let kasneje, po oktobrski revoluciji v Rusiji, postal upor na oklepnič „Potemkin“ simbol ljudskega odpora proti carski vladavini. Junaški poskus upora in enajst dni sodelovanja pri ljudski ustaji, je šele po letu 1918 prešlo v zgodovino filmov.

Od tedaj dalje so upor zavili v legendi. Podvig mornarjev z oklepnič „Potemkin“ je dvajset let po uporu predstavljen s svojim odličnim filmom slovenski režiser Sergej Mihajlovič Eisenstein. Toda režiser se nujoči ni mogel držati samo točnih zgodovinskih dejstev, pač pa je zaradi boljšega in udarnejšega scenarija vpletel tudi marsikatero izmišljeno figuro. Celotnemu podvigu pa je prav tako dal legendarni značaj.

Po nekaj več kot petdesetih letih upora se je angleški zgodovinar Richard Hough spravil na delo, da bi čim natančneje prikazal celotni podvig ruskih mornarjev. Hotel je jasno prikazati mejo do kod sega resnica in od kod se pričenja legenda. Avtor zaradi tega ni sprejal nobenega podatka, ki ne bi bil verodostojen in potreben pričevanjem upornikov. Tako je opustil vse one podatke, ki so upor skušali prikazati v luči poveljevanja upornikov in političnih voditeljev, ki so jim pri uporu dajali smernice. Težko bi mi sodili, ali je avtor v svojem namenu tudi uspel. Treba bi se bilo namreč z resnostjo vrčeti na delo in pregledati vse one zapiske, ki jih je avtor prelistal. Tu in tam v knjigi nam avtor ne podaja samo točne zgodovine, pač pa izkrajuči tudi lastno sodbo. Prav te točke pa so v knjigi najbolj šibke, ker se je pisec s prikazovanjem lastne sodbe nekoliko oddaljil od začrtane poti.

Hough nam ne prikazuje nove verzije dogodka. Pričevanje z vso natančnostjo in vsemi podrobnostmi, kako se je upor pričel, ko mornarji niso hoteli jesti mesa, v katerem je mrgoleč črvov. Nato nam slike reakcije moštva, ko podkapetan Gi-

larovski okrutno umori nekega mornarja. Istočasno nam avtor prikaže s točnimi podatki strugo »zmernih«, ki imajo glavno besed prav v najtežjih trenutkih, ko se morarji mornarji boriti proti največjim težavam. Prav skupina zmernih je predlagala, da se odpeljejo proti Kostanzi in se predajo romunskim oblastem.

Nadalje avtor zelo objektivno prikazuje kozasti krvavi pokolj manifestantov, ki se je zaključil 28. junija, ko so oddelki vojaščica pobili nad šest tisoč ljudi. Vsekakor pa avtor zanika, da bi uporniki nopravili za manifestante kaj več od generičnih solidarnostnih izjav. Zavezninštvo med mornarji in delavci, ki ga s tako pompozno opisuje Sovjeti se torej v resnicu ni izvršilo. Prav zaradi tega razloga se južna Rusija ni že v onem trenutku dvignila in se upriča osrednji moskovski vladi.

V svoji knjigi je Hough prikazal glavne osebe upora z mnogo večjo verjetnostjo, kot jo prikazujejo sovjetski zgodovinarji. Med vsemi je najbolje naslikana osebnost Matušenka, ki je organiziral upor. Odličen pa je tudi lik socialdemokratskega študenta Feldmanna, ki je na vsak način hotel zanetiti val upora tudi na celini.

Toširo Mifune

Pred enajstimi leti je svet iznenadila veste, ki je prišla iz Benetk. Pojavili so se japonski filmi, ki so prijetno presenetili filmske kritike. Do tedaj Evropejci skoraj niso zavedali, da je japonsko filmsko produkcijo in zato je toliko bolj iznenadila prva nagrada, ki jo je prejel film »Rašon-Mon«, delo režisera Akira Kurosawe.

Marsikdo se je ob tem dogodku spomnil na star pregovor, ki pravi: »Ena sama lastavica ne prinaša pomladic. Toda napoved se ni uresničila. »Rašon-Mon« je bil prvi izmed mnogih japonskih filmov velike umetniške vrednosti. Pohvale, ki so jih po vsem svetu dosegli japonski režiserji Kurosawa, Mizoguchi in drugi, bodo prav gotovo preše v zgodovino filmske umetnosti.

Toda ljudje kaj radi pozabljujo na imena filmskih režiserjev, ker so jim bolj pri srcu igralci. Tako je ostal za mnoge Evropejce simbol japonske filmske umetnosti igralec Toširo Mifune, ki je igral glavno vlogo v že ozmenjenem filmu, ki je zmagal na beneškem festivalu leta 1951.

Toširo Mifune je bil rojen prvega aprila 1920 ter je svoje študije končal v Mandžuriji. Ker se ni mogel takoj odločiti za poklic, je sklenil, da postane za nekaj časa fotograf ter je v Sangaju odpril svoj fotografski studio. Ko se je končala svetovna vojna, se je vrnil v domovino in je leta 1946 postal nemadoma slaven. Po tem naključju se je vpisal na neki natečaj za mlade igralce. Filmski producenti so takoj spoznali, da je mladenič izredno nadarjen ter so mu ponudili številne kontrakte za sodelovanje pri filmih, katerih vodstvo je bilo poverjeno znamenim režiserjem.

Ze leta po svojem povratku v domovino je mladi Toširo Mifune nastopal v filmu »Cas nove norosti«. Režiser je bil z mladim igralcem zelo zadovoljen, toda kritika je filmsko delo le hladno sprejela. Treba je bilo še precej časa preden so Japonci spoznali, da je Toširo resnično umetnik. Postal je eden najpriljubnejših filmskih umetnikov v domovini.

Podmorski zakladi

Nikakor ne mislimo govoriti o zakladih, ki so jih ladje prevaže iz ene celične na drugo in so se na poti ponesrečile ter so jih morski valovi zagnili. Koliko zlata, srebra in draguljev se vedno leži pod morskimi valovi še iz časov španskih konkvistadorev. Potapljači iz vsega sveta skušajo spraviti iz morskih globoč in te zaklade, vendar pa spadajo taki in podobni podvig je v zgodovino.

Moderna znanost se ukvarja z vse bolj zanimivim vprašanjem. Stotine in stotine ladij raziskujejo s pomočjo aparatorov na odmev podmorsko obilje. Res je sicer, da bo preteklo še mnogo let preden bodo znanstveniki, na podlagi podatkov lahko narisali natančni zemljevid podmorskega sveta. Kljub temu pa zatrjujejo učenjaki honoluluškega oceanografskega instituta, ki pripravljajo »zemljevid podmorske ploščadi, da je generalna podmorska topografija že točno določena in poznana. Ne bo treba čakati mnogo let, da bodo postale podmorske ravnine, ki do sedaj niso služile za prehranjevanje človeštva, glavni vih hranjenja. To bodo posebne kulturne. Učenjaki vsega sveta že sedaj delajo poskuse s tovrstnimi kulturnimi in po prvi podatkih so hawajski znanstveniki nopravili v raziskovanju pomembna odkritja. Nekatere vrste alg, ki so jih učenjaki pridelali na morskem dnu v bližini otoka, so zelo okusne in kažejo, da se jih bodo v najkrajšem času prilepi poslužiti za vsakdanjo pripravo obedov tudi tamkajšnje gospodinje.

Kot znano so učenjaki razdelili morsko dno v tri različne grupe: celinsko ploščad, celinski prepad in globičinsko ravnino. Prva to se pravi celinska ploščad se najbolj približuje zemeljski površini in prav na teh področjih so znanstveniki prilepi s poskusi. Domnevajo tudi, da bodo prav na celinski ploščadi zrasle prve podmorske plantaže prehranjevalnih alg.

Sončna svetloba namreč prodre do ploščadi razen seveda do najglobljih točk. Tu rasejo najrazličnejše vrste podmorskega rastlinstva, med katerimi plavajo rive vseh vrst in oblik. Kdor prvič vidi tako sceno, se mu skoraj zazdi, da ima pred očmi čudež živine, ki se pasejo.

Na drugi ležijo odpadki, ki so se nakopili v teku desetisočletij. Tu najdemo blato, ki ga je prinesel veter, puščavski peseči, kamenje, školjke, ki so prisile skupno z ledeničnimi gorami, drobce železa, niklja in drugih prvin, ki prihajajo iz vsega sveta. Toda največ je ogrodij malih školjki, ki so izumrele že v prazgodovini. Plast mrtvih teles je večkrat visoka tudi po več desetih metrov, kar predstavlja odlični »shumus« za podvodno rastlinstvo.

Ko se bo znanstvenik posrečil razkrivati skrivnosti morskega dna, tedaj bomo lahko zvedeli za zgodovino davnih tisočletij, o katerih so na zemlji izginila vse pričevanja. Morje pa še vedno stiska pod svojimi valovi skrivnost prvih desetisočletij zemeljske zgodovine.

Čudne domislice

V Londonu je pred dnevi izšla zanimiva knjiga, ki vsebuje krajše članke najrazličnejših znanstvenikov. Noben resen znanstvenik si ne bi upal objaviti podpisanega članka, v katerem bi zagovarjal zamisel, ki je ne more stoddostno dokazati. S takim sestavkom bi namreč izgubil dobro ime, kritiki pa bi pravili, da se ne ukvarja z znanostjo, pač pa s fantističnimi zamislimi. Toda kdorkoli se ukvarja z znanstvenim delom pride od časa do časa na zamisel, ki je ne more dokazati. Britanski znanstvenik Good je mnenja, da take zamisli ne smejo ostati nepoznani in da jih je treba objaviti. Za to se je zmenil z vrsto kolegov za publikacijo, v kateri bi ponatisnili vse zamisli, ki niso znanstveno dognane in so vendar zanimive. Zbirka ima naslov »Antologija zamisli na pol poti«.

Strokovnjaki razglabljajo v knjigi najrazličnejša vprašanja. Petinštetdeset avtorjev obravnavata filozofijo, moralo, matematiko, filologijo, zdravilstvo, astronomijo in tako dalje.

Izbrali smo nekaj najzanimivejših tematik. Med prvimi sestavki antologije je tudi mnenje znanstvenika Gooda, ki svetuje urednikom časopisov in revij, naj avtorjem člankom pošljajo na pregled krtične odtise z napakami. Odtise ki so brez napak, mora korektor pregledati še z večjo pazljivostjo. V drugem sestavku pravi isti avtor, da bi se delo zobozdravnikov izboljšalo z uporabo posebnih aparatov na daljavo, s katerimi delajo poskuse atomske znanstveniki. Na ta način, pravi člankar, bi bilo moč v vsakem trenutku preventivno posvariti klienta, naj vas obiše.

Christoper Scott je mnenja, da se zgodijo mnogo »nemogočih« stvari v vsakdanjem življenju. Komu se še ni primerilo, da je nemadoma pogrešil predmet, ki je bil še trenutek prej na pisalni mizi. Podobne stvari se dogajajo tudi znanstvenih laboratorijskih. Kljub temu, da se avtor zaveda nepojmljivosti svoje trditve, postavi hipotezo, da morda žive nevidna bitja, ki skrivajo izgubljene predmete.

Podobnih zamislic je v knjigi še mnogo, knjiga pa je v Angliji postala pravi best-seller.

primerih obračali na prof. Trinka, da je pokazal in odpril poti in vrzeli prav tam, kjer se je zdelo, da je vse najtesnejše zapro.

Ivan Trink je simbol Beneške Slovenske, učitelj manjšine, ki se polagoma izgublja v italijanskem morju. S svojim delom pa je narodno smrt za dolgo dobro preprečil. Edinole poleg njegovih stopinj se bo Slovencem posrečilo ohraniti v tamkajšnjih krajih živo vero in zavest v svoj narod.

Botra Marjeta noče s plesa

Botra Marjet, pujočte demuoj, ke vásaa móža geláva bolt.

— Ce na a boli, ku na a bolé.

— Botra Marjet, pujočte demuoj, ke vásaa móža Bója nesúo.

— Ce no nesúo, ke no a nesita.

— Botra Marjet, pujočte demuoj, ke vásaa móža podrébu nesúo.

— Ce no a nesúo, ke no a nesita.

Anu na e plesálo nápre.

(Narodna pesem iz Terske doline)

Demuoj: domov; geláva: glava; Bója: Boga; podrébu: pogreb.

kaski, Caplinjskemu drug, ki je skrival pri sebi privilegije, da bi jih ne dobila zaporoška vojska; in ker je tako, in zakinjam se pri Bogu, da ni drugače, sta torek oba kriva in prosita atamane usmiljenja, a tudi jaz bom z vama prosil, da si vajina krivda velika in izdaja javna.

Vtem izza okna ni več prihajal šum in hrup, temveč bučanje divje burje. Tovarstvo je hotelo vedeti, kaj se godi v posvetovalnici in je poslalo novo deputacijsko.

Tatarčuk je čutil, da je izgubljen. Tedaj se je spomnil, da je pred enim tednom pregovarjal atamane, naj ne oddajo hukave Hmelnickemu in naj ne sklenejo premirja s Tartari. Mrzle kapljice potujo mu stopile na čelo; razumel je, da ni več rešitve. Kar se tiče mladega Barabaša, je bilo jasno, da se je hotel Hmelnicki z njegovo pogubo maščeval nad starim čerkaskim polkovnikom, ki je svojega nečaka gibalj bil. Vendar Tatarčuk ni navel umreti. Ne bi bledel pred sabjo. Prej kroglo, še celo niti pred kolom - toda takva smrt, temveč kozak, vaš brat, in če gospod hetman zahteva njegovo smrt, naj pove, zakaj jo zahteva! Kaj sem mu storil, v čem pokazal neodkritosrnost? A vi, bratje, usmilite se in sodite pravijo!

Tatarčuk je dober molojec! Tatarčuk je pravičen človek! se je odzval nekaj glasov.

»Ti, Tatarčuk, si dober molojec,« je reklo Hmelnicki, »in jaz ne zahtevam tvoje smrti, ker si ti moj drug in ne Lah, temveč kozak, naš brat. Zakaj če bi bil Lah izdajalec, bi se jaz ne žalostil in ne plakal, a če je dober molojec izdajalec, moj tovaris izdajalec, mi je težko pri srcu in mi je žal dobrega molojca. In ker si bil na Krimu in pod Smolensk, « in hujšal pod Smolensk, bil z vami, dobrimi molojci, živel z vami, dobrimi molojci - in kri prelival z vami, dobrimi molojci, - in od gladu umiral z vami, dobrimi molojci, torej on na Lah, ni izdajalec, temveč kozak, vaš brat, in če gospod hetman zahteva njegovo smrt, naj pove, zakaj jo zahteva! Kaj sem mu storil, v čem pokazal neodkritosrnost? A vi, bratje, usmilite se in sodite pravijo!«

»V imenu Krista, bratje atamani, dragi drugi, ne pogubite nedolžnega, saj Lah se videl nisem, niti govoril z njim! Usmilite se me, bratje! Ne vem, kaj je hotel Lah od mene, vprašajte ga sam! Zakinjam se pri Kristu, pri zveličarju, svetim prečisti, pri svetem Nikolaju čudotvorcu, svetem Mihaelu arhangelu, da ne pogubite nedolžno dušo!«

»Privedite Lahau! je zaklical starejši kantažej.

»Laha sem, Laha! so vpili kuženi.

Nastala je zmešjava: eni so planili v sosedno sobo, v kateri je bil zaprt ujetnik, da bi ga pripeljali pred zbor, drugi so se bližili grozje Tatarčuku in Barabašu. Prvi je kriknil: Hladki, ataman mirgorodskega kužena: »Na pogibel! Deputacija je ponovila krik. Dvakrat se je utrgal iz rok svojih krvikov in dvakrat so ga njihove roke grable za ramena, prsi, za brado in šop las; otepjal se je, grizel, raval, padal na zemljo in se zopet dvigal okrvavljen, strašen. Strigli so mu obkleko, izruvali šop iz glave, izbiljili oko, naposled so ga pritisnili k steni in mu zlomili roke. Tedaj je padel. Krvniki so ga zgrabilj za noge in ga s Tatarčukom vlekli na majdan. Tam šele, pri blesku smrtnih sodov in ognjenih grmad, se je začela prava eksecija. Nekaj tisoč ljudi je se vrglo na obojen

Ali je slovensko gledališče res manjšinsko gledališče

Prejeli smo:

Ko ste razpravljali o tem, kje in kdaj je možno sodelovanje vseh Slovencev na Tržaškem, ste se ustavili tudi ob poklicnem gledališču. Zapisali ste, da priprava eni sami politični stranki in zato nima legitimacije gledališča vseh Slovencev. Nedeljski »Primorski dnevnik« se nad to vašo ugotovitvijo razburja in ni istega mnenja kot so v splošnem - tako se vsaj zdi - vsi Tržaški Slovenci, ki količajo pozajmo našo kulturno politično stvarnost. Da bo stvar bolj osvetljena, posvetimo danes temu vprašanju še nekaj besed.

Kakšno je bilo naše poklicno gledališče takoj po vojni, ne bom ponavljaj. Tedaj je bilo še mnogo več kot orodje ene same politične stranke, saj tedaj demokratičnim Slovencem niso pustili nobenega ne samo političnega, ampak tudi kulturnega udejstvovanja. Gledališče je bilo propagandno orodje politične stranke, ki smo jo v splošnem poznali kot »titovsko stranko«, čeprav je nosila zdaj to, drugič spet družačno ime. Mislim, da je odveč navajati predstave in ostalo delovanje gledališča vsa tista leta, saj danes sami člani te igravške skupine in tudi mnogi vodilni politični ljudje iz tega kroga priznavajo, da se je tedaj to gledališče res kompromitiralo.

A zdaj da je drugače. Toda, kaj se je spremeno?

Igralci, vsaj v glavnem vsi, ki so prišli takoj po vojni v Trst, so v glavnem še vsi ostali. Jasno je torej, da so še vedno nameščenci nekoga. Kolikor vemo, jih ne plačuje nobena druga prosvetna organizacija kot le ena, ali en forum ali ena ustanova, ki plačuje samo svoje ljudi. Ni smo še slišali, da bi prejemala kaka druga ustanova ali oseba, pa naj bo kulturna ali politična kako plačilo iz istih virov.

To gledališče ni samo enkrat sodelovalo na različnih komunističnih ali socialističnih prireditvah propagandnega značaja, ki delujejo spet v okviru istih gospodarjev. Nismo pa še slišali, da bi sodelovalo na prireditvah kakšne demokratične organizacije. Vse to je tako jasno, da bi se vsak otrok smejal, če bi kdo to omenil.

Gledališče je stvarno nameščeno v stavbah, ki jih ima prej imenovana titovska organizacija. Nikomur ne zamerimo, da je tako. Le sklicevati se po vsem tem na to, da je gledališče last vseh Slovencev, je nesmiselno. Z enako pravico bi lahko govorili o kateri koli organizaciji demokratičnih Slovencev. Zakaj pa ne?

Ce torej to gledališče prosi italijansko vlado za podporo in če so janji ali za dom, ki so ga določili temu gledališču, pobirali prispevke tudi v Jugoslaviji, nimamo mi niti proti temu. Samo ne sme se sklicevati do gledališča, da je danes gledališče slovenske manjšine, da je last vseh Slovencev. S tem, če gre kdo do demokratičnih Slovencev tudi na predstavo, ne gre pa tisti, ki živi iz istih virov kot gledališče, s tem ne rečeno, da ga vsi priznavamo kot skupno gledališče.

Kdaj bi torej bilo gledališče »narodno«?

Ko ne bi bilo politično pobarvano. S tem seveda nihče ne pravi, da ne bi smeli imeti igralci v vodstvu svojega političnega prepranja. Vendar pa bi morali imeti v igralski zbor dostop ljudje različnih svetovnih nazorov in bi morali biti še prav posebej v vodstvu ljudje različnih političnih gledanj. Repertoar bi moral biti sestavljen tako, da bi prestave pritegnile

vse naše rojake, ne pa tako kot je bil vspomina leta. Gledališče ne sme biti privilegij ene same stranke.

Slovenci imamo tudi solo na Tržaškem. Nihče ne bo rekel, da je politična, ker ne sme biti. Vsi nameščenci od ravnateljev do učiteljev in profesorjev se morajo držati pravila programa, ki je v demokratični državi določen. Sola pa je naša, to pa je ustanova niso vseh.

Takšno naj bi postal tudi gledališče. Danes pa je še daleč, zelo daleč od tega.

Zato je nesmiselna tožba »Primorskog«, da ga niso vse politične stranke podpirale in ga tudi danes ne podpirajo. Zdi se nam eduno, kako sploh more to zahtevati. Saj do včeraj isti list ni niti registriral nobene prireditve na Tržaškem, ki ni bila tako pobarvana kot je SG. Mi pa bi morali kar v boj za njihove ustanove.

Napisal sem teh nekaj vrstic »za boljše razumevanje«. V demokratični državi je pač tako, da ne more nihče zahtevati od vseh ljudi, naj hvalijo vse, kar prihaja iz ene same kuhinje. Kot demokrati želimo najboljši uspeh tudi temu gledališču, a ko prosi za podporo ali se kjer koli predstavlja, naj pove kaj je v resnic.

Citatelj

Ustavni zakon je pod streho

Po mesecih debat je senat dokončno odobril ustavni zakon, ki predvideva ustanovitev dežele s posebnim statutom Furlanija-Julijške krajine. Na ta način se je zaključil dolgi parlamentarni iter, ki ga predvidevalo določila za vzpostavitev ustavnega zakona. Kot znano so poseben statut odobrili pri prvem čitanju v poslanski zbornici 24. julija 1962, nato ga je

odobril senat 24. oktobra preteklega leta. V drugem čitanju pa ga je poslanska zbornica odobrila 12. decembra.

O ustanovnem zakonu je govoril senator Pagni, ki je ugotovil, da se od preteklega oktobra ni zgodilo nič izrednega, kar bi lahko zahtevalo spremembo posameznih določil. Govornik je ugotovil, da tudi upravne volitve z dne 11. oktobra niso prikazale drugačnega mnenja volivev.

Senatorji so z dvigom rok glasovali za odobritev posameznih členov. Pred glasovanjem pa je prosilo za besedo pet senatorjev, ki so v imenu svojih strank izrazili svojo mnenje o zakonu, ki uresničuje ustavno določilo.

Posebni statut ne bo prinesel Slovencem, ki prebivajo v novoustavljeni deželi težko pričakovanih določil, ki bi varovalo našo narodnostno manjšino. Edinole tretji člen posebnega statuta ugotavlja, da v deželi prebivajo tudi narodnostne manjšine, »katerim bo zagotovljena samobitosnost.« Ktis smo že večkrat pisali pa si nikakor ne moremo predstavljati zaščite manjšine z zakoni, ki le generično podarjajo obstoj Slovencev v deželnem teritoriju. Odgovorni krogi so sicer obljubili, da bodo v teku enega leta pripravili posebna določila, v katerih bo v vseh podrobnostih obravnavan položaj Slovencev v Italiji. Kdaj pa bo skupina določil izdelana in kdaj bo prišla v veljavu pa ni nikakor moč z gotovostjo napovedati. Upam, le, da se v novoustavljeni deželi ne bo dogajalo isto, čemur so priča Slovenci v Avstriji. Ko se obrnejo na deželne vlade, ne moremo zahtevati zaščiti narodnostnih pravic, tedaj deželna vlada odgovarja, da to ne spada v njeno kompetenco. Isti odgovor pa dobijo, ko se obrnejo na osrednjo vlado, ki se nikakor ne vmešavati v kompetenco deželne vlade.

Smrt zaslужnega Slovence

Na božični večer je po dolgi in mučni bolezni umrl v starosti 59 let v Zagrebu naš rojak Stanko Petaros, po domače Cotov. Kdo je bil in kaj je vse napravil v času fašističnega terorja, naši ljudje iz Brega prav dobro vedo.

Zelo je občudoval Garibaldija in se skoraj bolestno čutil povezanega z njegovimi boji in zmagami. Ko je pripovedoval o velikem italijanskem heroju, so mu blišake oči. Bil je pripravljen na vse. Pri tem pa je ponižno pregovarjal sogovornike, naj bi tudi oni postali slovenski garibaldinci. Prikazati hočem oris njegovega življenja, da bo bralec laže razumel vse Stankovo delovanje in njegovo neizpravno sovraštvo do fašizma in vsega, kar je hotel zamoriti slovenski narod.

Zelo je občudoval Garibaldija in se skoraj bolestno čutil povezanega z njegovimi boji in zmagami. Ko je pripovedoval o velikem italijanskem heroju, so mu blišake oči. Bil je pripravljen na vse. Pri tem pa je ponižno pregovarjal sogovornike, naj bi tudi oni postali slovenski garibaldinci. Prikazati hočem oris njegovega življenja, da bo bralec laže razumel vse Stankovo delovanje in njegovo neizpravno sovraštvo do fašizma in vsega, kar je hotel zamoriti slovenski narod.

Zelo je občudoval Garibaldija in se skoraj bolestno čutil povezanega z njegovimi boji in zmagami. Ko je pripovedoval o velikem italijanskem heroju, so mu blišake oči. Bil je pripravljen na vse. Pri tem pa je ponižno pregovarjal sogovornike, naj bi tudi oni postali slovenski garibaldinci. Prikazati hočem oris njegovega življenja, da bo bralec laže razumel vse Stankovo delovanje in njegovo neizpravno sovraštvo do fašizma in vsega, kar je hotel zamoriti slovenski narod.

Zelo je občudoval Garibaldija in se skoraj bolestno čutil povezanega z njegovimi boji in zmagami. Ko je pripovedoval o velikem italijanskem heroju, so mu blišake oči. Bil je pripravljen na vse. Pri tem pa je ponižno pregovarjal sogovornike, naj bi tudi oni postali slovenski garibaldinci. Prikazati hočem oris njegovega življenja, da bo bralec laže razumel vse Stankovo delovanje in njegovo neizpravno sovraštvo do fašizma in vsega, kar je hotel zamoriti slovenski narod.

Zelo je občudoval Garibaldija in se skoraj bolestno čutil povezanega z njegovimi boji in zmagami. Ko je pripovedoval o velikem italijanskem heroju, so mu blišake oči. Bil je pripravljen na vse. Pri tem pa je ponižno pregovarjal sogovornike, naj bi tudi oni postali slovenski garibaldinci. Prikazati hočem oris njegovega življenja, da bo bralec laže razumel vse Stankovo delovanje in njegovo neizpravno sovraštvo do fašizma in vsega, kar je hotel zamoriti slovenski narod.

Zelo je občudoval Garibaldija in se skoraj bolestno čutil povezanega z njegovimi boji in zmagami. Ko je pripovedoval o velikem italijanskem heroju, so mu blišake oči. Bil je pripravljen na vse. Pri tem pa je ponižno pregovarjal sogovornike, naj bi tudi oni postali slovenski garibaldinci. Prikazati hočem oris njegovega življenja, da bo bralec laže razumel vse Stankovo delovanje in njegovo neizpravno sovraštvo do fašizma in vsega, kar je hotel zamoriti slovenski narod.

Zelo je občudoval Garibaldija in se skoraj bolestno čutil povezanega z njegovimi boji in zmagami. Ko je pripovedoval o velikem italijanskem heroju, so mu blišake oči. Bil je pripravljen na vse. Pri tem pa je ponižno pregovarjal sogovornike, naj bi tudi oni postali slovenski garibaldinci. Prikazati hočem oris njegovega življenja, da bo bralec laže razumel vse Stankovo delovanje in njegovo neizpravno sovraštvo do fašizma in vsega, kar je hotel zamoriti slovenski narod.

Zelo je občudoval Garibaldija in se skoraj bolestno čutil povezanega z njegovimi boji in zmagami. Ko je pripovedoval o velikem italijanskem heroju, so mu blišake oči. Bil je pripravljen na vse. Pri tem pa je ponižno pregovarjal sogovornike, naj bi tudi oni postali slovenski garibaldinci. Prikazati hočem oris njegovega življenja, da bo bralec laže razumel vse Stankovo delovanje in njegovo neizpravno sovraštvo do fašizma in vsega, kar je hotel zamoriti slovenski narod.

Zelo je občudoval Garibaldija in se skoraj bolestno čutil povezanega z njegovimi boji in zmagami. Ko je pripovedoval o velikem italijanskem heroju, so mu blišake oči. Bil je pripravljen na vse. Pri tem pa je ponižno pregovarjal sogovornike, naj bi tudi oni postali slovenski garibaldinci. Prikazati hočem oris njegovega življenja, da bo bralec laže razumel vse Stankovo delovanje in njegovo neizpravno sovraštvo do fašizma in vsega, kar je hotel zamoriti slovenski narod.

Zelo je občudoval Garibaldija in se skoraj bolestno čutil povezanega z njegovimi boji in zmagami. Ko je pripovedoval o velikem italijanskem heroju, so mu blišake oči. Bil je pripravljen na vse. Pri tem pa je ponižno pregovarjal sogovornike, naj bi tudi oni postali slovenski garibaldinci. Prikazati hočem oris njegovega življenja, da bo bralec laže razumel vse Stankovo delovanje in njegovo neizpravno sovraštvo do fašizma in vsega, kar je hotel zamoriti slovenski narod.

Zelo je občudoval Garibaldija in se skoraj bolestno čutil povezanega z njegovimi boji in zmagami. Ko je pripovedoval o velikem italijanskem heroju, so mu blišake oči. Bil je pripravljen na vse. Pri tem pa je ponižno pregovarjal sogovornike, naj bi tudi oni postali slovenski garibaldinci. Prikazati hočem oris njegovega življenja, da bo bralec laže razumel vse Stankovo delovanje in njegovo neizpravno sovraštvo do fašizma in vsega, kar je hotel zamoriti slovenski narod.

Zelo je občudoval Garibaldija in se skoraj bolestno čutil povezanega z njegovimi boji in zmagami. Ko je pripovedoval o velikem italijanskem heroju, so mu blišake oči. Bil je pripravljen na vse. Pri tem pa je ponižno pregovarjal sogovornike, naj bi tudi oni postali slovenski garibaldinci. Prikazati hočem oris njegovega življenja, da bo bralec laže razumel vse Stankovo delovanje in njegovo neizpravno sovraštvo do fašizma in vsega, kar je hotel zamoriti slovenski narod.

Zelo je občudoval Garibaldija in se skoraj bolestno čutil povezanega z njegovimi boji in zmagami. Ko je pripovedoval o velikem italijanskem heroju, so mu blišake oči. Bil je pripravljen na vse. Pri tem pa je ponižno pregovarjal sogovornike, naj bi tudi oni postali slovenski garibaldinci. Prikazati hočem oris njegovega življenja, da bo bralec laže razumel vse Stankovo delovanje in njegovo neizpravno sovraštvo do fašizma in vsega, kar je hotel zamoriti slovenski narod.

Zelo je občudoval Garibaldija in se skoraj bolestno čutil povezanega z njegovimi boji in zmagami. Ko je pripovedoval o velikem italijanskem heroju, so mu blišake oči. Bil je pripravljen na vse. Pri tem pa je ponižno pregovarjal sogovornike, naj bi tudi oni postali slovenski garibaldinci. Prikazati hočem oris njegovega življenja, da bo bralec laže razumel vse Stankovo delovanje in njegovo neizpravno sovraštvo do fašizma in vsega, kar je hotel zamoriti slovenski narod.

Zelo je občudoval Garibaldija in se skoraj bolestno čutil povezanega z njegovimi boji in zmagami. Ko je pripovedoval o velikem italijanskem heroju, so mu blišake oči. Bil je pripravljen na vse. Pri tem pa je ponižno pregovarjal sogovornike, naj bi tudi oni postali slovenski garibaldinci. Prikazati hočem oris njegovega življenja, da bo bralec laže razumel vse Stankovo delovanje in njegovo neizpravno sovraštvo do fašizma in vsega, kar je hotel zamoriti slovenski narod.

Zelo je občudoval Garibaldija in se skoraj bolestno čutil povezanega z njegovimi boji in zmagami. Ko je pripovedoval o velikem italijanskem heroju, so mu blišake oči. Bil je pripravljen na vse. Pri tem pa je ponižno pregovarjal sogovornike, naj bi tudi oni postali slovenski garibaldinci. Prikazati hočem oris njegovega življenja, da bo bralec laže razumel vse Stankovo delovanje in njegovo neizpravno sovraštvo do fašizma in vsega, kar je hotel zamoriti slovenski narod.

Zelo je občudoval Garibaldija in se skoraj bolestno čutil povezanega z njegovimi boji in zmagami. Ko je pripovedoval o velikem italijanskem heroju, so mu blišake oči. Bil je pripravljen na vse. Pri tem pa je ponižno pregovarjal sogovornike, naj bi tudi oni postali slovenski garibaldinci. Prikazati hočem oris njegovega življenja, da bo bralec laže razumel vse Stankovo delovanje in njegovo neizpravno sovraštvo do fašizma in vsega, kar je hotel zamoriti slovenski narod.

Zelo je občudoval Garibaldija in se skoraj bolestno čutil povezanega z njegovimi boji in zmagami. Ko je pripovedoval o velikem italijanskem heroju, so mu blišake oči. Bil je pripravljen na vse. Pri tem pa je ponižno pregovarjal sogovornike, naj bi tudi oni postali slovenski garibaldinci. Prikazati hočem oris njegovega življenja, da bo bralec laže razumel vse Stankovo delovanje in njegovo neizpravno sovraštvo do fašizma in vsega, kar je hotel zamoriti slovenski narod.

Zelo je občudoval Garibaldija in se skoraj bolestno čutil povezanega z njegovimi boji in zmagami. Ko je pripovedoval o velikem italijanskem heroju, so mu blišake oči. Bil je pripravljen na vse. Pri tem pa je ponižno pregovarjal sogovornike, naj bi tudi oni postali slovenski garibaldinci. Prikazati hočem oris njegovega življenja, da bo bralec laže razumel vse Stankovo delovanje in njegovo neizpravno sovraštvo do fašizma in vsega, kar je hotel zamoriti slovenski narod.

Zelo je občudoval Garibaldija in se skoraj bolestno čutil povezanega z njegovimi boji in zmagami. Ko je pripovedoval o velikem italijanskem heroju, so mu blišake oči. Bil je pripravljen na vse. Pri tem pa je ponižno pregovarjal sogovornike, naj bi tudi oni postali slovenski garibaldinci. Prikazati hočem oris njegovega življenja, da bo bralec laže razumel vse Stankovo delovanje in njegovo neizpravno sovraštvo do fašizma in vsega, kar je hotel zamoriti slovenski narod.

Zelo je občudoval Garib